

Zo kan
het ook

'Wie is nou gek?'

Winnaar Duim 2014

De verkiezing voor het beste zorginitiatief in Zuid-Holland is dit jaar gewonnen door de theaterproductie 'Wie is nou gek?', een co-productie van Pameijer, Bavo Europoort en het rotterdam-centrumvoortheater en Cultuurhuis Delfshaven. Een interview met Bas Kronenburg.

Stemming

Als er tijdens het congres gestemd moet worden voor de Zorgbelang Zuid-Holland Duim 2014 hebben zich zo'n 155 mensen verzameld in de congreszaal. Eerst krijgen de drie genomineerde zorginitiatieven de tijd om zich aan te prijzen aan het publiek. Er volgen vlamme betogen. Onder meer van Paul Röttger, de regisseur van theatervoorstelling 'Wie is er nou gek?'.

Als Röttger bijna klaar is met zijn betoog, roept hij: 'Ben ik iets vergeten Bas?' Links in het publiek staat een forse man op. Hij steunt op een rollator en vertelt op luide toon dat hij Bas Kronenburg heet en meespeelt in de theatervoorstelling. 'Ik heb veel baat gehad van het meespelen. Mijn spraak is verbeterd, mijn cognitieve vermogens en mijn motoriek. Het bracht mij verder dan jaren therapie.'

Bij het stemmen krijgt 'Wie is er nou gek?' 41% van de stemmen, de Wijzelf Zorgco-operatie uit Zoetermeer 37%, en 'Mag ik deze dans van u?' van Argos Zorggroep de resterende 22%. Een nipte overwinning dus. Zouden de woorden van Bas Kronenburg de doorslag hebben gegeven?

Innovatief

Als ik Bas twee dagen later ontmoet, leg ik hem dezelfde vraag voor. 'Tja, misschien heb ik duidelijk kunnen maken dat de theatervoorstelling echt een innovatie is op het gebied van zorg. Ook mijn collega-theaterspelers zijn erop vooruit gegaan; zowel fysiek als mentaal. Verscheidene zijn uit hun schulp gekropen. Dat is zó mooi om te zien.'

Gevolgen van een hersenbloeding

De theatervoorstelling 'Wie is er nou gek?' is

'Spelen in het theater
bracht mij verder
dan jaren therapie'

een initiatief van Bavo Europoort en stichting Pameijer. Het wordt geproduceerd door het rotterdamscenrumvoortheater (RCTH) en is intussen zo'n 35 keer opgevoerd. Tijdens de voorstelling vertelt Bas met name over zijn psychiatrische verleden in de gesloten inrichting van Bavo Europoort.

'Waarom ik in die gesloten inrichting zat?', vraagt Bas. 'Dat kwam door een hersenbloeding, vijf jaar geleden. Ik raakte toen in coma. Tijdens de operatie is vervolgens 0,8 liter bloed uit mijn hoofd gehaald. Door de druk van al dat bloed bleken mijn hersenen verschrompeld te zijn.'

Na enkele weken in het ziekenhuis gaat Bas naar revalidatiecentrum Rijndam. Daar leert hij in vier maanden tijd opnieuw te lopen (met rollator), te praten en zichzelf aan te kleden. Maar de hersenbloeding heeft onherstelbare schade aangericht. Zo is Bas zijn geheugen aangetast, zijn coördinatie verslechterd, is hij links blind geworden, ligt zijn hormoonhuishouding overhoop en blijft hij slecht lopen; Bas en zijn rollator zijn onafscheidelijk.

Uitgebreid zorgzwaartepakket

Na Rijndam gaat Bas naar huis. Maar niet lang voor lang. Want hij heeft een vorm van afasie ('Ik zei 'tv', maar bedoelde 'radio'), raakt snel in de war en heeft aanvallen van agressie en paniek. Ook heeft Bas een slechte oriëntatie. 'Ik verdwaalde hopeloos.' Daarom wordt hij 22 maanden opgenomen in de gesloten inrichting van een kliniek voor niet-aangeboren hersenaandoeningen van Bavo-Europoort.

Sinds twee jaar woont hij weer thuis. Bas' partner ondersteunt hem door 's morgens zijn kleding, eten en medicijnen klaar te leggen. Daarnaast heeft Bas regelmatig contact met een complete batterij aan zorgverleners: een psychiater, psycholoog, logopediste, bewegingstherapeut, fysiotherapeut (drie maal per week), longarts, oogarts, endocrinoloog en neuroloog. 'Ik heb een enorm uitgebreid zorgzwaartepakket. Mijn partner heeft mij twee jaar lang zoveel mogelijk bijgestaan,

maar het is te zwaar. Binnenkort krijg ik daarom zo'n 30 uur per week persoonlijke verzorging.'

Hernieuwde vaardigheden

Terug naar de theatervoorstelling. Wat heeft het Bas gebracht? 'Ik heb spelenderwijs mijn grenzen kunnen verleggen. Door de zangles heb ik een betere beheersing gekregen van mijn adem, uitspraak en stemvolume. Mijn motoriek is verbeterd: ik beweeg meer gecoördineerd, ben sneller en houdt het langer vol. Door de repetities kan ik gemakkelijker bepaalde volgordes onthouden. Ook weet ik nu beter met allerlei prikkels in mijn omgeving om te gaan. Voorheen raakte ik dan in paniek; nu kan ik onder de mensen zijn.'

Ik vraag Bas hoe hij die vaardigheden vasthoudt. 'Mijn fysiotherapeut is naar de voorstelling gekomen en heeft er onderdelen uit opgenomen in mijn oefenprogramma. Ik hoop dat mijn logopediste dat ook gaat doen.'

Eyeopener voor zorgverleners

Ons gesprek wordt 'verstoord' door een telefoontje van Hogeschool Rotterdam. Of de theatergroep er over vier dagen kan optreden. 'Tja, de reacties over de voorstellingen zijn heel enthousiast. Medewerkers van Bavo Europoort, die er soms al tientallen jaren werken, zeggen na afloop: "Gôh, ik wist eigenlijk niet dat opname in de kliniek zo'n impact op mensen heeft."'

Tot besluit: 'Het zou mooi zijn als zorgverzekeraars onze voorstelling komen bezoeken. Dan kunnen ze met eigen ogen ervaren wat het doet voor het herstel van patiënten met een psychiatrisch verleden. Ik ben ervan overtuigd dat theaterspelen voor hen meer oplevert dan vele losstaande therapieën en daardoor uiteindelijk goedkoper is.'

Gerard Lappee

Op de foto: Bas Kronenburg (links)
en Paul Röttger (rechts).